

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO LOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU

Uwarunkowania przestrzenne

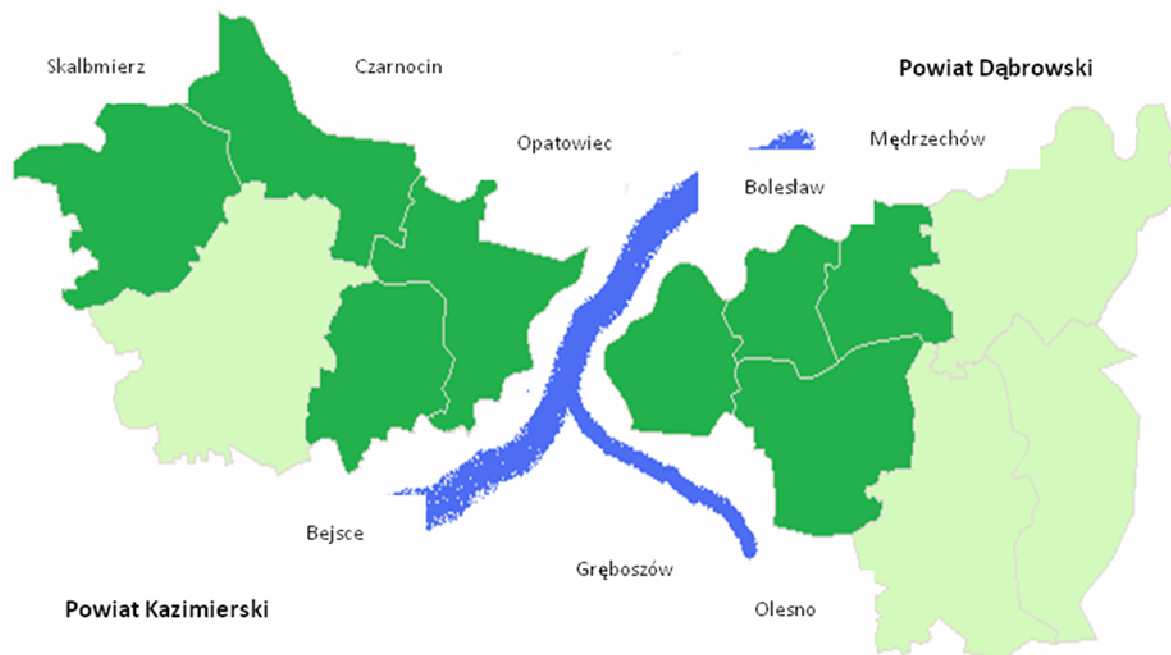
Lokalna Grupa Działania Perły Ponidzia jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego z terenu Miasta i Gminy Skalbmierz oraz gmin Bejsce, Bolesław, Czarnocin, Gręboszów, Mędrzechów, Olesno, Opatowiec. Całkowity obszar działalności LGD Perły Ponidzia obejmuje 489 km². Znajduje się na południe od stolicy województwa świętokrzyskiego – Kielc oraz w kierunku północno-wschodnim od stolicy województwa małopolskiego – Krakowa. Cztery gminy przynależące do LGD leżą w województwie małopolskim i cztery w województwie świętokrzyskim. Pierwsze cztery znajdują się w granicach administracyjnych powiatu dąbrowskiego, natomiast gminy województwa świętokrzyskiego – w granicach powiatu kazimierskiego. Teren LGD Perły Ponidzia graniczy od zachodu z powiatem miechowskim, od północy z powiatami pińczowskim i buskim, od wschodu natomiast z gminami znajdującymi się w powiecie dąbrowskim – gminą Dąbrowa Tarnowska oraz gminą Szczucin. Od południa obszar LGD graniczy z powiatem tarnowskim.

Gminy tworzące obszar objęty LSR – stan na 31 XII 2006 r.

Lp.	Nazwa gminy	Powiat	Województwo	Typ gminy	Identyfikator jednostki podziału terytorialnego kraju	Powierzchnia (w km ²)
1.	Bejsce	kazimierski	świętokrzyskie	wiejska	3263403012	57
2.	Bolesław	dąbrowski	małopolskie	wiejska	2121504012	36
3.	Czarnocin	kazimierski	świętokrzyskie	wiejska	3263403022	70
4.	Gręboszów	dąbrowski	małopolskie	wiejska	1204032	49
5.	Mędrzechów	dąbrowski	małopolskie	wiejska	1204042	44
6.	Olesno	dąbrowski	małopolskie	wiejska	1204052	78
7.	Opatowiec	kazimierski	świętokrzyskie	wiejska	2603042	69
8.	Skalbmierz	kazimierski	świętokrzyskie	miejsko-wiejska	2603053	86
Razem						489

Źródło: Dane GUS.

Schematyczna mapa powiatu kazimierskiego i dąbrowskiego z wyróżnieniem obszaru działania LGD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie źródeł internetowych.

Ludność i powierzchnia gmin LGD – stan na 31 XII 2006 r.

Gmina	Ludność wg miejsca zameldowania 31.12.2006		Powierzchnia (w km ²)	
Bolesław	2 929	17 835	36	207
Gręboszów	3 647		49	
Mędrzechów	3 583		44	
Olesno	7 676		78	
Bejsce	4 314	19 166	57	282
Czarnocin	4 192		70	
Opatowiec	3 628		69	
Skalbmierz	7 032		86	
SUMA	37 001		489	

Źródło: Dane GUS.

Uwarunkowania geograficzne i przyrodnicze

Obszar LGD jest spójny terytorialnie, łączą go podobne warunki geograficzne i przyrodnicze, historia, a także chęć do działania i pomysł na rozwój.

Sieć osadniczą tworzy 131 miejscowości, w tym jedno miasto – Skalbmierz.

Na obszarze LGD wydzielono 127 sołectw. Części LGD, położone na obszarze dwóch województw przedzielone są rzeką Wisłą. Na drugą stronę Wisły można dostać się przeprawą promową w Nowym Korczynie oraz mostem w okolicach Szczucina. Cały obszar oddziaływania położony jest w Kotlinie Sandomierskiej, co wpływa na podobne ukształtowanie terenu oraz warunki przyrodnicze. Część leżąca w województwie świętokrzyskim znajduje się na Płaskowyżu Proszowickim zbudowanym ze skał miocenijskich, osiągających wysokość 250 m n. p. m. Część przynależąca do województwa małopolskiego posiada monotonną, płaską rzeźbę wynikającą z usytuowania na Równinie Nadwiślańskiej. Najwyższe wzniesienie na tym terenie sięga 176 m n. p. m.

Cały teren składający się na Lokalną Grupę Działania posiada dobre i bardzo dobre pod względem bonitacyjnym gleby, a więc posiada korzystne dla rozwoju rolnictwa warunki środowiskowe. Zarówno podłoże, jak i warunki klimatyczne nie sprzyjały powstawaniu lasów, co sprawiło, że kompleksy leśne są tu nieliczne, często występują natomiast ciepłolubne zarośla. Najbogatsze w lasy gminy to Mędrzechów oraz Opatowiec, gdzie zalesienie przekracza 12%, a także gmina Olesno z lesistością powyżej 8%. Na terenie pozostałych gmin lesistość waha się między 0,6% a 2,4%. Gmina Gręboszów natomiast jest całkowicie pozbawiona lasów. Opisywany obszar cechuje się wysokimi walorami środowiskowymi.

Ze względu na to, że w pobliżu nie zlokalizowano dużych zakładów przemysłowych o wysokiej uciążliwości dla otoczenia, zarówno stan powietrza atmosferycznego, jak również wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb jest bardzo dobry i charakteryzuje się niskim lub nikłym zanieczyszczeniem. Stwarza to dobre warunki do rozwoju upraw ekologicznych i promocji zdrowej żywności. Użytki rolne stanowią znaczną część obszaru LGD. Najwyższy udział mają w gminie Bejsce (93%), a najniższy w gminie Mędrzechów (69%). Ogółem użytki rolne stanowią około 80% powierzchni obszaru LGD.

Obszar otoczony jest terenami o podobnych cechach, charakteryzującym się dobrym stanem środowiska i rolniczym wykorzystaniem. Sąsiadujący z obszarem LGD powiat buski słynie z walorów uzdrowiskowych. W najbliższej okolicy LGD nie ma więc terenów zdegradowanych, mogących mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne oraz jakość życia mieszkańców LGD. Faunę najliczniej reprezentują różnorodne gatunki owadów, szczególnie motyli.

Do często spotykanych na tych terenach zwierząt należą także związane ze środowiskiem wodnym żaby, ropuchy i jaszczurki. Wśród ptaków do gatunków występujących na opisywanym obszarze należą sowy, bociany białe i czarne, jastrzębie, myszołowy, kruki, kukułki, skowronki polne, świergotki laskowe i pliszki żółte, natomiast wśród ssaków liczne są zające, lisy, dziki, jelenie, sarny, borsuki, gronostaje, krety, gacki wielkouchy i jeże.

Ponad 8,5 tysiąca hektarów znajduje się pod ochroną jako obszary chronionego krajobrazu. Dodatkowo, obszar gminy Opatowiec obejmuje obszar Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, natomiast obszar gminy Czarnocin – Kozubowskiego Parku Krajobrazowego. Wszystkie gminy LGD z powiatu dąbrowskiego wchodzi w skład Obszaru Chronionego

Krajobrazu Doliny Wisły. Jego granice wyznaczają wały przeciwpowodziowe po obu stronach Wisły. Występują tu starorzecza i meandry oraz cenne nadrzeczne lasy łęgowe. Rejon ten jest ostoją ptactwa wodno-błotnego i wodnego. Część obszaru gminy Opatowiec (bez jednej gminy) objęty jest Koszycko – Opatowieckim Obszarem Chronionego Krajobrazu graniczącego przez Wisłę z województwem małopolskim.

Klimat obszaru to klimat umiarkowany ciepły, przejściowy. Cechuje się stosunkowo łagodnymi zimami oraz ciepłym latem.

Uwarunkowania historyczne i kulturowe

Najwcześniejsze ślady osadnictwa na terenie gmin wchodzących w skład LGD pochodzą z VI wieku p. n. e., co potwierdzają liczne badania archeologiczne i wykopaliska. Pozostałością dawnych kultur, a zarazem dowodem na ich istnienie są zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin liczne stanowiska archeologiczne, ślady dawnych grodów i odnalezione przedmioty codziennego użytku. Stanowią one cenny atut obszaru i powinny być wykorzystywane w procesie wspomagania rozwoju turystyki oraz promocji regionu. Dzięki wczesnym początkom i rozwojowi osadnictwa na przekroju wieków, na opisywanych terenach powstało wiele unikalnych obiektów, o wysokich wartościach historycznych, poznawczych i estetycznych, a każda z gmin posiada zabytki i miejsca godne odwiedzenia.

Gmina Bejsce

Na terenie Gminy znajdują się liczne stanowiska i obiekty archeologiczne, łącznie jest ich 66. Najwyższą wartość spośród nich posiadają wpisane do rejestru zabytków kurhany, znajdujące się w:

- Bejskach – 4 kurhany
- Czyżowicach – 2 kurhany
- Sędziszowie – 2 kurhany
- Grodowicach – 1 kurhan.

Do rejestru dóbr kultury wpisano następujące zabytkowe budynki i obiekty położone na terenie Gminy:

- Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja w Bejskach, pochodzący z końca XIV w., przebudowany w okresie pseudogotyku, wzbogacony późnorenansową kaplicą Firlejów i dzwonnica,
- Cmentarz przykościelny,
- Pałac w Bejskach z początku XIX wieku, zbudowany w stylu klasycystycznym,
- Krajobrazowy park pałacowy,
- Pochodzące z XVIII wieku dwór i park w Stojanowicach.

Do zasobów kulturowych Gminy zaliczane są także zabytki architektury, występujące w tradycyjnych, historycznych wsiach, wymienione w ewidencji, głównie domy i zagrody (63 pozycje), a także cmentarz epidemiczny w Kijanach, pochodzący z XX w., młyn w Bejskach oraz podziemne tunele prowadzące od kościoła w kierunku Wiślicy (powstałe w czasach najazdów tatarskich). Duże walory poznawcze i estetyczne posiadają licznie występujące na terenie całej Gminy przydrożne kapliczki.

Gmina Bolesław

Pierwsze wzmianki o powstaniu wsi Bolesław pochodzą z XIII wieku. Tak wczesne osadnictwo wiązało się z urodzajnymi glebami. Na dziedzictwo kulturowe tej gminy składają się:

- Dworek Sroczyńskich w Bolesławiu pochodzący z przełomu XVIII i XIX wieku. Wzniesiony w stylu klasycystycznym w latach 60. ubiegłego wieku został znacznie przebudowany,
- Kościół parafialny p. w. św. Wojciecha z XVII wieku – w jego wnętrzu znajduje się kaplica grobowa rodziny Ligęzów z 1605 roku, posiadająca wyjątkową wartość historyczną i artystyczną,
- Kościół parafialny p. w. św. Bartłomieja w Samocicach – zbudowany w 1937 roku. Jest to prosta, surowa budowla z czerwonej cegły,
- Murowana kaplica Matki Boskiej Różańcowej w Kannie z 1871 roku,
- Na cmentarzu parafialnym w Bolesławiu znajduje się kwatera żołnierzy poległych w I wojnie światowej, a w Samocicach pomnik ku ich pamięci z 1923 roku. Na cmentarzu znajduje się również pomnik ku czci żołnierzy Armii Krajowej poległych w krwawych walkach z Niemcami podczas II wojny światowej.

Gmina Czarnocin

Na terenie Gminy znajdują się zarówno stanowiska archeologiczne, jak również zabytki sakralne i świeckie, wpisane do rejestru zabytków.

- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Czarnocinie – kościół powstał około 1360 roku i jest najstarszą istniejącą świątynią na terenie powiatu,
- Cmentarz parafialny w Czarnocinie,
- Pozostałości zespołu podworskiego w Czarnocinie,
- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Michała Archaniola oraz cmentarz parafialny w Sokolinie,
- Remiza strażacka z 1931 roku znajdująca się w Sokolinie,
- Zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Św. Bartłomieja w Stradowie, grodzisko ziemno-drewniane, wczesnośredniowieczne (VII-XII),
- Pozostałości zespołu dworskiego w miejscowości Cieszkowy,
- Zespół dworski w miejscowości Ciuślice – pozostałości parku z XVIII wieku; dwór, spichlerz i budynek gospodarczy z XIX wieku,
- Park dworski z XIX wieku w Budziszowicach; dawny dwór drewniany,
- Zespół dworski w Dębianach,
- Zbór z 1654 roku, obecnie nie użytkowany, zamieniony na lamus w XVIII w. Znajduje się w miejscowości Kolosy,
- Park dworski z XVIII wieku w Miławczycach.

Ponadto, w wykazie wyselekcjonowanych obiektów PSOZ występują dalsze 73 obiekty, domostwa i zagrody. Podobnie jak w Gminie Bejsce, na terenie Gminy Czarnocin licznie występują kapliczki, krzyże i figury przydrożne.

Na terenie Gminy Czarnocin występują także ślady dawnego osadnictwa. Odkryto dowody pozostawiania tych ziem w kręgu kultury pucharów lejkowych (Michałów), kultury ceramiki sznurowej (Kolosy), kultury trzcinieckiej, kultury lużyckiej (Stradów) i kultury

przeworskiej (Ciuślice, Michałowice, Stradów). Szczególnym obiektem jest pochodzący z okresu wczesnośredniowiecznego rezerwat archeologiczny „Stradów”, obejmujący jedno z największych założeń obronnych w Polsce. Na cały zespół składają się: gród właściwy otoczony wałami ziemnymi, fosa i trzy podgrodzia. Powierzchnia całości wynosi 25 ha, rezerwat wpisany jest do wojewódzkiego rejestru zabytków. Poza grodziskiem „Stradów” w wojewódzkim rejestrze zabytków archeologicznych figurują: grodzisko „Czarnocin”, kurhan Czarnocin, kurhan Kolosy, kurhan Opatkowiczki, kurhan Soboszów (Będziaki), kurhan Zagajów. Ponadto na terenie Gminy Czarnocin znajdują się liczne stanowiska archeologiczne.

Gmina Gręboszów

Obszar dzisiejszej gminy znajdował się niegdyś w centrum Państwa Wiślan, które było dobrze zorganizowane, posiadało wiele grodów i strażnic. Znajdowały się one na przecięciu ważnych szlaków oraz przy ważnych przeprawach. Wiadomo, że taka przeprawa znajdowała się między innymi w rejonie Opatowca. Akcję osadniczą na tym terenie prowadzono między innymi ze Starego Korczyna oraz księżęcej Wiślicy. Bazą był Opatowiec położony na lewym brzegu Wisły. Liczne wylewy Wisły i Dunajca spowodowały, że część wsi istniejących w średniowieczu znalazła się pod wodą. Do istotnych elementów dziedzictwa kulturowego gminy Gręboszów zaliczamy kościół parafialny p.w. św. Zygmunta w Żelichowie – został zbudowany w Pleśnej koło Tarnowa w roku 1642 roku, jednak po wybudowaniu tam kościoła murowanego został w 1938 roku przewieziony do Żelichowa.

Gmina Mędrzechów

Pierwsze wzmianki o wsi Mędrzechów pochodzą z XIV wieku – była wtedy wsią królewską w starostwie nowokorczyńskim, ale wieś powstała prawdopodobnie już w XI lub XII wieku. Jej powstanie oraz rozwój wiązało się ściśle z bliskością Wisły oraz przebiegającymi tędy szlakami komunikacyjnymi. Do ciekawych obiektów na terenie gminy należą:

- Kościół parafialny p. w. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski wzniesiony w czasie I wojny światowej,
- Kościół p. w. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej – wzniesiony w latach 30. XX wieku.

W Woli Mędrzechowskiej znajduje się także kaplica dojazdowa. Na terenie gminy spotkać można również kapliczki przydrożne.

Gmina Olesno

Olesno istniało już w 1375 roku, czego dowodem jest istniejąca już wtedy miejscowa parafia. Najbardziej charakterystyczną miejscowością w gminie jest wieś Zalipie, znana jako ośrodek ludowego malarstwa dekoracyjnego. Malowidłami przedstawiającymi motywy kwiatowe pokryte są zewnętrzne ściany domów oraz budynków gospodarczych, wnętrza izb oraz meble. Ponadto istnieje tradycja wykonywania ludowych wycinanek z papieru, serwetek, makatek. Najznamienitszą postacią zalipiańskiego malarstwa była zmarła w 1974 roku Felicja Curyłowa. Dzięki niej powstał we wsi ośrodek lokalnego malarstwa – „Dom malarek”, w całości należący do miejscowych artystek, które samodzielnie wykonały wszystkie zdobienia wewnątrz. Chętni mogą zwiedzić Zagrodę Felicji Curyłowej, będącą oddziałem Muzeum Okręgowego w Tarnowie.

Na uwagę zasługują też:

- Barokowa figura z rzeźbą Najświętszej Marii Panny z 1694 roku oraz pomnik Władysława Jagielly postawiony w 1910 roku w pięćsetną rocznicę bitwy pod Grunwaldem. Oba obiekty znajdują się w Oleśnie.
- Park w Brniu w stylu wersalskim z drugiej połowy XVIII wieku o powierzchni 15 hektarów. W czasach swej świetności uważany był za jeden z najpiękniejszych parków w całej Galicji. Najstarsze dęby liczą sobie po 500 lat.
- Zabytkowy dwór zwany Owczarnią z pierwszej połowy XIX wieku znajdujący się w Oleśnie. Dwór okala park z aleją kasztanową biegnącą wzdłuż ogrodzenia. W 1998 roku majątek został przekazany ostatniemu właścicielowi Owczarni – Janowi Konopce.
- „Okopy szwedzkie” zwane również „wałami szwedzkimi”. Pochodzą z XVII wieku i prawdopodobnie były połączone z istniejącym kiedyś obronnym zamkiem.
- Kościół barokowy pod wezwaniem św. Katarzyny, pochodzący z przełomu XVII i XVIII wieku

Gmina Opatowiec

Będący siedzibą władz gminnych Opatowiec w 1271 roku otrzymał prawa miejskie, natomiast pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XI wieku. Do najcenniejszych zabytków Gminy należy poddominikański, gotycki kościół usytuowany w Opatowcu. Na terenie Gminy również odkryto liczne ślady rozwoju dawnego osadnictwa, między innymi znaleziska z okresu neolitu, a także ślady osady wczesnośredniowiecznej w Chwalibogowicach i Kraśniowie, grobowiec należący do kultury ceramiki sznurowej z III tysiąclecia p.n.e. w Kobieli oraz znaleziska archeologiczne z okresu neolitu oraz lateńskiego w Ławach. Podobnie jak w pozostałych gminach obszaru LGD, na terenie Gminy Opatowiec licznie występują przydrożne kapliczki i figurki, co stanowi cechę szczególną tych terenów.

Gmina Skalbmierz

Pierwsze wzmianki w źródłach pisanych o Skalbmierzu pochodzą z 1217 roku, co świadczy o tym, że podobnie jak w przypadku gmin sąsiednich, na terenach dzisiejszej Gminy Skalbmierz osadnictwo również rozwijało się we wczesnym średniowieczu. Do najbardziej wartościowych obiektów zabytkowych Gminy należą:

- Zespół Kościoła Kolegiackiego w Skalbmierzu,
- Kościoły w Małoszowie i Topoli,
- Zespoły dworskie w Szarbi Zwierzynieckiej, Topoli, Boszczyнку, Drożejowicach i Sielcu Biskupim,
- Parki dworskie w Belzowie, Kobylnikach i Zagórze,
- Kapliczki murowane w Małoszowie, Sielcu Biskupim i Topoli,
- Szereg zabytkowych domów rozsianych po terenie całej Gminy.

Warto dodać, że miasto Skalbmierz w okresie swojego rozkwitu było ważnym ośrodkiem handlu płodami rolnymi i posiadało przywileje organizowania jarmarków. Dziś tego typu handel prowadzi przede wszystkim działająca w Skalbmierzu Producentka Gielda Rolna, będąca jedną z większych w regionie.

Długa historia osadnictwa spowodowała wykształcenie się na tych terenach lokalnych obyczajów i tradycji, które wciąż są pielęgnowane, przede wszystkim przez zespoły ludowe oraz działające w wielu sołectwach koła gospodyń wiejskich. Do tego nawiązują też różne imprezy

kulturalne organizowane przez poszczególne gminy, na przykład Skalbmierskie Babie Lato – Przegład Dorobku Wsi Polskiej. Pozwala to nie tylko na upamiętnianie dawnych zwyczajów i obrzędów, lokalnego rzemiosła i potraw, lecz również wpływa pozytywnie na integrację mieszkańców oraz utożsamianie się z zamieszkiwanym przez nich obszarem, pogłębia ich wrażliwość społeczną i aktywizuje lokalną społeczność.

Podsumowując, tereny należące do poszczególnych gmin, które tworzą obszar oddziaływania LGD, są do siebie podobne pod względem dziedzictwa kulturowego, wykształconego w wyniku ich uwarunkowań historycznych. Jest to bardzo korzystne z punktu widzenia przedsięwzięć, jakie mają być realizowane wspólnie w ramach LGD, ponieważ ułatwia wspólne działania. Liczne stanowiska archeologiczne z unikatowymi znaleziskami stanowią szansę na wykreowanie jednego, właściwego dla całego obszaru produktu turystycznego, który adresowany byłby do odwiedzających z całego kraju. Bogactwo zabytków i miejsc funkcjonalnie do siebie podobnych, stwarza duże możliwości na wytyczenie tematycznych ścieżek i szlaków turystycznych (np. szlak przydrożnych kapliczek, szlak architektury sakralnej, ścieżki edukacyjne). Obszar LGD ma więc ogromny potencjał, by stać się obszarem rozpoznawalnym i chętnie odwiedzanym przez turystów, co może stanowić duży bodziec stymulujący jego rozwój społeczno-gospodarczy.

Uzasadnienie spójności obszaru LGD i jego specyfika

Analizując cechy charakterystyczne obszaru LGD łatwo można zauważyć podobieństwa pomiędzy nimi. Wynikają one z uwarunkowań geograficznych, historycznych czy kulturowych. Pomimo, że obszar LGD rozlokowany jest w granicach dwóch województw i dwóch powiatów, a rozdziela go rzeka Wisła, jest on jednolity pod względem dostrzeganych problemów. Konsekwencją różnorodnych braków występujących na całym omawianym obszarze było podjęcie decyzji o współpracy poszczególnych gmin w ramach Lokalnej Grupy Działania „Perły Poniidzia”.

Spójność przyrodnicza integrująca obszar:

- położenie w Kotlinie Sandomierskiej,
- krajobraz w większości nizinny, część wyżynna osiąga wysokość do 250 m n.p.m.,
- wysokiej klasy gleby,
- bogactwo flory i fauny,
- brak terenów przemysłowych,
- niskie zalesienie terenu.

Spójność historyczna i kulturowa obszaru:

- podobny układ zabudowy wiejskiej,
- położenie w historycznej krainie Małopolski,
- obszar zaboru austriackiego,
- strój regionalny Krakowiaków Wschodnich,
- występowanie zabytków sakralnych,

- występowanie obiektów o dużej wartości historycznej i kulturowej,
- działalność Ochotniczych Straży Pożarnych.

Spójność ekonomiczna regionu:

- niewystarczająca dostępność komunikacyjna (słaba sieć dróg, słaby stan dróg istniejących),
- 96,5% obszaru stanowią tereny wiejskie,
- brak dużego przemysłu o strategicznym znaczeniu dla diagnozowanego terenu,
- znaczący odsetek ludzi starszych w ogólnej liczbie ludności,
- rolniczy charakter terenu, przewaga małych gospodarstw rolnych (do 10 ha),
- większość gospodarstw indywidualnych,
- dobry poziom przedsiębiorczości, wynikający z braku dużych zakładów przemysłowych.

Obszar działania Lokalnej Grupy Działania Perły Ponidzia składa się z terytoriów zawartych w granicach administracyjnych ośmiu sąsiadujących ze sobą gmin, należących do dwóch powiatów – kazimierskiego w województwie świętokrzyskim oraz dąbrowskiego w województwie małopolskim. Całość obszaru zawiera się w jednym obrysie. Poza spójnością przestrzenną, obszar działania LGD posiada wiele cech wspólnych, a działalność prowadzona w poszczególnych gminach w różnych dziedzinach wzajemnie się uzupełnia. Gminy uzupełniają także swoją działalność w zakresie kultury, edukacji na poziomie ponadgminnym, sportu i rekreacji, itp. Podobne są lokalne gospodarki wszystkich gmin, z dominującym rolnictwem i podstawowymi usługami. Cały obszar LGD zawiera się w kręgu oddziaływania tych samych tradycji regionalnych, obyczajów i kultury ludowej, która kształtowała się na tym obszarze w przeszłości. Obszar ten cechuje dogodne położenie oraz specyficzne walory środowiska naturalnego oraz posiadające wysoką wartość poznawczą i historyczną obiekty zabytkowe. Cele LSR nie tylko pozwalają na pełniejsze wykorzystanie czynników rozwojowych poszczególnych gmin, lecz także na zwiększenie ich wzajemnego oddziaływania, większą integrację i wykorzystanie efektu synergii.

Obszar działania LGD „Perły Ponidzia” wyróżnia szczególnie jego potencjał turystyczny i duże możliwości rozwoju tej dziedziny gospodarki, zwłaszcza turystyki weekendowej. Osiem gmin wchodzących w skład LGD położone są stosunkowo niedaleko dużych ośrodków miejskich (Kielc, Krakowa), na atrakcyjnym turystycznie terenie Ponidzia oraz terenach przy Wiśle. W granicach gminy Gręboszów znajduje się ujście Dunajca do Wisły. Obszar ten cechuje się cennymi walorami środowiska naturalnego oraz jego niskim zanieczyszczeniem.

Kolejnymi dziedzinami, których rozwój jest szczególnie istotny z punktu widzenia LSR i podniesienia poziomu jakości życia mieszkańców jest aktywność społeczna oraz wzbogacanie oferty kulturalnej obszaru. Mieszkańcy obszarów wiejskich nie mają takich możliwości na wykazanie się aktywnym uczestnictwem w życiu społecznym, mniej jest instytucjonalnych form wspierania ruchów oddolnych i aktywizacji lokalnych społeczności, niż w mieście. Nieprzypadkowo spośród wszystkich miejscowości wchodzących w skład LGD pod tym względem wyróżnia się miasto Skalmierz, które stanowi nie tylko ośrodek administracyjny, lecz także koncentruje zjawiska gospodarcze i społeczne. Dużą rolę w integracji i aktywizacji mieszkańców wsi odgrywają ochotnicze straże pożarne i koła gospodyń wiejskich, które stają się organizatorami ważnych imprez i animatorami lokalnej kultury. Konieczne jest wspieranie

działalności tych organizacji i zrzeszeń, w tym szczególnie poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do działalności – bazy lokalowej, wyposażenia, itp., by nie tylko rozwijały swoją działalność, lecz także przyciągały młodych ludzi i włączały mieszkańców w aktywne życie społeczne.

Obszar działania LGD jest obszarem typowo rolniczym, z wyraźną dominacją tej gałęzi gospodarki nad innymi. Przedsiębiorczość obszaru to głównie mikro i małe przedsiębiorstwa, nie tworzące wystarczającej ilości miejsc pracy, szczególnie dla osób z wykształceniem wyższym, pozarolniczym. Gospodarka obszaru jest w dużej mierze tradycyjna, sektor usług dotyczy przede wszystkim usług zaspokajających podstawowe potrzeby bytowe. Konieczna jest dywersyfikacja działalności gospodarczej obszaru, wspieranie rozwoju sektora usług oraz zwiększenie nacisku na turystykę. Promocja przedsiębiorczości, dotacje na prowadzenie i rozwój działalności, poradnictwo – te działania mogą pomóc w ożywieniu gospodarczym obszaru.

Wszystkie powyższe założenia uzupełnia konieczność zwiększenia atrakcyjności obszaru LGD tak, by stał się on atrakcyjny dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów. Działania estetyzujące przestrzeń, zwiększające jej funkcjonalność oraz poprawiające jakość przestrzeni publicznej są komplementarne wobec zadań, które muszą być podjęte, by osiągnięte zostały cele i pożądane efekty wdrażania LSR.